

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

העלון מופץ ב-50,000 עותקים
לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302
ההכנסות קודש למכון מאיר
תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

הקבצו ושמעו בני יעקב - מקבץ נדחי ישראל

לפני מותו, יעקב אבינו אוסף את בניו במטרה לומר להם את אשר יקרה להם באחרית הימים, ככתוב: "ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" (בראשית מט א). רש"י מפרש: ביקש לגלות את הקץ, ונסתלקה ממנו שכינה, והתחיל לומר דברים אחרים. ומה הם הדברים האחרים? אמר להם: "היקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם" (שם, ב). תחילה רצה לומר להם את כל הקשיים, הסיבוכים והמלחמות שיהיו לישראל באחרית הימים - ואז נסתלקה ממנו שכינה (עיין פסחים נו א, רש"י) ובמקום זה התחיל לדבר אתם על הנחמות והישועות שיהיו באחרית הימים, בקיבוץ גלויות והרמת קרן ישראל הנרמזים ב"היקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם". חז"ל, בהתייחסם להסתלקות השכינה מיעקב, תולים את זה במחשבה שהיתה ליעקב על בניו שמא יש פסול בהם כשם שהיה פסול בבניו של אברהם שיצא ממנו ישמעאל וביצחק שיצא ממנו עשו. אמרו לו בניו: "שמע ישראל, ד' אלוקינו ד' אחד", כשם שאין בלבך אלא אחד, כך גם אנו מאמינים שד' אלוקינו ד' אחד. רווח ליעקב אבינו, שמח ואמר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" (ע' פסחים שם).

יעקב אבינו, המאמין הגדול במציאות השי"ת ובייחודו, גם במצבים של קשיים וסיבוכים בתוך משפחתו, כאשר האחים רצו לרצוח את יוסף, ועוד לפני כן כשנרדף על ידי עשו הרשע, והיה עם לבן הרמאי - לא חדל להאמין שהשי"ת אינו מוגבל בזמן ובמקום ואין בו שינוי ח"ו, רק מצדנו יש הסתר פנים או הארת פנים, הכל כפי התנהגותנו. אבל אחרי שראה את התנהלות האחים ביחסם ליוסף, ואת מוראם הגדול ממנו, חשש שמא מרוב פחדם ומוראם פסקו מלהאמין במציאות השי"ת וייחודו. שמא אין בלבם אחד. ענו לו בניו: שמע אבינו ישראל - אנו מאמינים שד' יתברך שמהווה את הכל, הוא אלוקינו והוא אחד, לעולם ועד ולנצח נצחים. ואז חזרה ליעקב השכינה ואמר: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". ורמזו להם על הישועות ועל הנחמות של הקץ המגולה בצורה של קיבוץ גלויות.

נכון לעכשיו, אשרינו מה טוב חלקנו וגורלנו שאנו זוכים ורואים עין בעין בקיבוץ הגלויות. מיליוני יהודים מכל העולם הולכים ומתקבצים הביתה לארץ ישראל ומתקיימים דברי יעקב אבינו 'היקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם' - אנו יוצאים מבחינת 'יעקב' שהיא בחינת ה'עקב' כשאנו בשפל הגלות, אל מדרגת ה'ראש' הנרמזת בשם ישראל. אותיות 'לי-ראש' - כאשר אנו שבים לארץ ישראל. והולכים ומתקיימים בהדרגה לנגד עינינו דברי הרמב"ם: "המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות בית דוד ליושנה לממשלה הראשונה ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל" (רמב"ם הלכות מלכים פרק יא ה"א).
בציפייה לישועה השלמה

ל' כסלו תשפ"ג

- 2 הקדמות לאמונה נתן קוטלר
- 3 אחדות מכוח טהרת הלב הרב יורם אליהו
- 3 וזרעו יהיה מלא הגויים הרב אורן טרבלסי
- 4 שיעור קומה הרב דוד לנדאו
- 4 חרדים מחרדים הרב ליאור לביא
- 6 לחיות חיי נישואין אסתר אברהמי
- 8 משימת דורנו הרב שלמה אבינר
- 8 פרשה של תקווה הרב חגי לונדין

"הבנתי שמשוה נורא קרה"
אריק לוברסקי מספר בראיון אישי
במיוחד על דרכו לחיי תורה ומצוות
והבשורה הקשה ששינתה את חייו לעד
// אבנר שאקי עמוד 5

עוז וענווה
// דוד בר-חן לזכרו של הרב ילון פרחי עמוד 2

הננו משתתפים באבלם הכבד של משפחת פרחי עם עלייתו לשמי מרומים של אל"מ במילואים הרב ילון שמואל פרחי ז"ל
שלמד במכון מאיר ולימד במכינת בני דוד בעלי:
פעל רבות ובמסירות נפש לטהר את מחנה ישראל.
למשפחה היקרה, תנוחמו מן השמים יחד עם שאר אבלי ציון וירושלים
דב ביגון ובית מכון מאיר

הקדמת 'לקוטי הלכות': לימוד קדשים כהכנה לבית המקדש

וכך החל ה'חפץ חיים' באחד ממפעלי חייו של כתיבת ספרים חשובים ויסודיים על קדשים, ייסוד כולל מיוחד ללימוד קדשים בראדן ועידוד תלמידי חכמים לעסוק בתחום.

השיבות העיסוק בקדשים

ה'חפץ חיים' כותב בהקדמתו ל'לקוטי הלכות' שאמנם סדר קדשים אינו נוגע להלכה למעשה המשך בעמוד 6 <

קונה קרקע ועולה לארץ ישראל. הוא כותב שאם יהיה קיבוץ גלויות צריך לבנות את בית המקדש ומזבח ולהקריב קרבנות. "והלא כהנים אנחנו, ועלינו להקריב קרבן! ואיך נקריב אם אין אנו יודעים בחלק קדשים מאומה?" ולכן מסקנתו של החפץ חיים היא שצריך ללמוד קדשים בעיון "ועל כן בני, הוחלט אצלי לכבוד השם ללמוד בעיון סדר קדשים".

המכתב המופלא של ה'חפץ חיים'
ה'חפץ חיים' היה עד להתעוררות הגדולה של יהודי רוסיה לעלות לארץ ישראל בעליה הראשונה. במכתב מיוחד ששלח לבנו, הרב אריה ליב הכהן, הוא משער שהימים הם ימי עקבא דמשיחא "וכי פקד ה' את עמו, ואפשר הוא אתחלתא דקיבוץ גלויות, שהוא קודם ביאת המשיח". הוא כותב שאילו היה ביכולתו היה

עוז וענווה לזכרו של אל"מ ינון פרחי זצ"ל / דוד בר-חן*

בא זמנם להיחשף.

במשך שנים רבות לימד את תלמידי המכינות בעלי ומעלה אפרים על "מצוות המלחמה" והכין אותם רוחנית לשירות הצבאי.

ילון עבורי הוא מתלמידיו של דוד המלך. עדינו העצני. לצד עדינותו הרבה ומידותיו ספוגות הענווה וההכנעה לרבנותיו, הוא גילה עוז ושאר רוח להילחם על שלמותו של עם ישראל. בתפקידו האחרון בצה"ל היה אלוף משנה במילואים במטה של פיקוד דרום, מה שהפגיש אותו עם מרחב הבנה גדול מהרגיל בסוגיות הביטחון האקוטיות ביותר למדינת ישראל.

זכיתי להיות קרוב אליו במשך עשרות בשנים. הוא היה אחד המורים הגדולים שלי לראיה אסטרטגית, מה שלימים הפך למכון לאסטרטגיה חינוכית יהודית, אותו הקמתי לפני כחמש שנים ואף זכיתי לעצותיו החכמות.

עם ישראל איבד את אחד מבניו היקרים, המסולאים מפז. יהודי שלא נח וניצל את כל שעותיו ורעיוניו מתוך גשש של אחריות לאומית עליונה. באחת השנים נסענו יחד לבקש את עזרתו של המקובל רבי דוד אבוחצירה מנהריה. אחר שהקשיב לילון בקשב עמוק ובתשומת לב ובירך אותו, הוא טפח על שכמו ואמר את המשפט שנצרתי מאז בליבי כי הוא לימד אותי עד כמה הרב ילון היה גדול באמת - "אתה ראוי להנהיג את ישראל!"

* חבר ושותף לדרך מנכ"ל מכון אח"י אסטרטגיה חינוכית יהודית

במעבר צר באחד הכפרים, התיקים נמחצו בין הקירות. חלקם נפלו ואף בגלגלי הרכבים של השיירה בה הם נעו. כאשר ילון גילה שאבד הציוד שלו יחד עם התפילין שהיו בו, הוא ביקש לשוב ולמצוא אותן, אבל במצב הלחימה זה לא היה אפשרי.

דרך פלא כאשר שבו חזרה מבירות, הם עברו דרך אותו הכפר כשלתע אחד התושבים סימן להם לעצור. הוא נופף להם באיזה תיק וקרא להם לקחת אותו. כשהתקרבו גילו להפתעתם שהיו אלו התפילין של הרב ילון שנאש מלראות אותן שוב. כאשר פתח את התיק הוא גילה לשמחתו שלמרות שהתיק היה הרוס וכל מה שבתוכו התרסק, התפילין עצמן נותרו שלמות.

אחרי המלחמה החליט הרב ילון לברר את דרכו ביסודיות והצטרף לחבורה נפלאה שלמדה אמונה עם הרב אמנון ברדח, כיום ראש ישיבת ראש פינה, במסגרת "נתיבות אמונה". המפגש של הקצין האיטלקי עם תלמיד חכם שהציג בפניו את גודלה והיקפה של תורת הרב קוק זצ"ל, היה עבורו מהפך של ממש, שכמו זרק נשמה בקומה החינוכית מהבית בו גדל.

הרב ילון כפי התכונה המיוחדת לו, ישב ולמד שנים מספר במכון מאיר ובכולל 'מרוץ' ברצינות, באחריות ובהתמדה וצמח לכדי תלמיד חכם.

המטענים הרוחניים הכבירים שניק בבית המדרש, עם הדבקות ברכותיו הפכו להיות נר לרגליו בכל מה שפעל.

הרב ילון היה אסטרטג ברמה לאומית. האחדות שהיתה בו בין מי שמסור לתורה ולאומה יחד עם היכולות המודיעיניות שלו והבנת המהלכים האסטרטגיים הנרקמים מעל ראשה של ישראל, איפשרו לו לתכנן מערכים בסדר גודל לאומי. כך היה ילון הציר המרכזי והמוביל בהקמת מערך האבטחה בהתיישבות החדשה בעיר דוד. כך היה בעזרתו בהקמת ההתיישבות עצמה שם. ילון היה ממוכילי מטה 'העם עם הגולן' שמנעו את מסירתו לידי הסורים בידי ממשלת רבין. בזמנו, ומתוך הפעילות הזו, הגלויה, הוא פנה לאפיקים אסטרטגיים וקריטיים שכאמור טרם

בעלות השחר של שבת קודש ויגש, עלתה נשמתו הטהורה של תלמיד חכם, מפקד ולוחם מלחמת קוממיות הקודש של ראשית צמיחת גאולתנו - אל"מ הרב ילון שמואל פרחי זצ"ל.

הרב ילון אשר פעל במשך חייו בענווה ובצניעות, בגבורה ובנחישות, עשה זאת הרחק מהבמה ומאור הזרקורים. הוא ביצע פעולות אסטרטגיות מהותיות שהשפיעו השפעה מכרעת על קומת הקיום הלאומית אבל יותר מכך על קומת הרוח והקדושה של מדינת ישראל. יום יבוא ואולי ניתן יהיה לספר משהו על אודותם.

הרב ילון נולד בכור להוריו אשר ועדנה פרחי ששהו לצורך עבודה בארצות הברית. משפחה ישראלית תל אביבית משכילה, שמחוברת אידיאולוגית, חברתית ותרבותית לאלויות השמאל בישראל.

הוריו שהיו רחוקים מדרך של קיום תורה ומצוות, אך בעלי זהות ציונית ויהודית שורשית ואיתנה, החליטו לשלוח את הבן הקטן ילון לגן של שליח חב"ד הרב פוזנר שהיה בקרבת מקום מגוריהם. מה שלימים יתברר כמה שזרע את זרעי האמונה הראשונים בנפשו הטהורה של הילד, שהכריעו את דרכו בעתיד.

בשובם ארצה גדל בתל אביב ואחרי התיכון הצטרף ילון לגרעין הנח"ל שהקים את קיבוץ תובל, ושירת בנח"ל המוצנח. בעיצומו של קורס מ"כים פרצה מלחמת לבנון הראשונה והוא נכנס עם חבריו ללחימה בלבנון.

בהמשך מלחמת לבנון הראשונה לחם פרחי כצוער בקורס קצינים וכאשר מפקד המחלקה שלו נפל בקרב, הפך תוך כדי לוחמה למפקד המחלקה.

המלחמה עוררה את נשמתו. מחשבות ותהיות רבות הלכו וחרשו תלמים בנפשו וכבר במלחמת לבנון השנייה היו בידי תפילין אותן הניח מדי יום. אחד הסיפורים המרגשים ששמעתי ממנו היה מאותה מלחמה. בתנועה שלהם אל תוככי ג'ירות הם נדרשו לתלות את הציוד על הנגמשים מבחוץ וכך בהמשך הדרך כשנאלצו לעבור

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת

שושנה בת יהושע וברכה אייזן ז"ל
אמנו וסבתנו האהובה והיקרה
נפטרה ב"ח טבת תשע"ד
נצב"ה

שם משמאל לפרשה

הרב יורם אליהו ר"מ במכון מאיר

פנימיות האדם. רמז להם יעקב שלמדרגה זו הם צריכים וראויים להגיע לעתיד לבוא. מוסיף השם משמאל, ששבת היא פנימיות שבפנימיות, יומא דנשמתא - יום של הנשמה, לכן אין בניין בית המקדש שהוא בא ממדרגה פנימית, דוחה את השבת שהיא במעלה גדולה יותר. לפי זה הוא מסביר את המילים בשיר הנפלא של הרב אהרן מקרלין - יה אכסוף - אוהבי השם המחכים בבניין אריאל, ביום השבת שישו ושמוחו כמקבלי מתן נחליאל, שבמתן תורה התעלו ישראל למדרגה גבוהה מאוד, וכל אחד היה בבחינת בית מקדש, כפי שלימדונו חז"ל (סוטה ג), שקודם שחטאו ישראל הייתה שכינה שורה עם כל אחד וכל אחד בעצמו היה מעון לשכינה, רק שבחטא העגל נפלו ממדרגתם זו, **"והנה בשבת יכולים לבוא למדרגה שקודם החטא"**. ומכאן באר"ל שאותם שני כתרים - אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע - שהיו לישראל, ניטלו מהם בעקבות חטא העגל וניתנו למשה רבנו. בשבת, משה מחזיר אותם לעם ישראל, אלא שהדברים לא אמורים לכל אדם, אלא למי שהשבת קולטתו (כלומר שהוא מכין עצמו כראוי בטירת הלב), וזה מה שנאמר בשיר, אוהבי ה' המחכים בבניין אריאל ביום השבת שישו ושמוחו כמקבלי מתן נחליאל (רומז למתן תורה), שאז הייתה השכינה שורה עם כל אחד ואחד והיא עוד יותר מבניין בית המקדש, **"שהיא יומא דנשמתא תכלית הפנימיות"**.

גוג. גוג כידוע הוא מבניו של יפת בן נוח, יפת היה שותף למעשה שהוא ושם כיסו את ערות אביהם כאשר השתכר, אבל מפורש במדרש ששם התאמץ במצווה הזו הרבה יותר מיפת (נאמר שם, ויקח שם ויפת את השמלה' ויקח לשון יחיד, כי שם התאמץ בזה במיוחד, רש"י שם). **"כל ההתעוררות שהיא מפנימיות הנפש הייתה כולה על-ידי שם"**, ויפת עשה זאת בלי התעוררות והתאמצות, ולכן יש לו רק אחיזה בחיצוניות של הדבר וגם שכר בהתאם. יעקב רומז לבניו שלעתידי לבוא, כאשר יגיע הזמן וישראל יגיעו למדרגתם - שהם פנימיים - תעורר אצל יפת קנאה על-כך שהוא לא שייך כלל למדרגה הזו, ומזה תהיה מלחמת גוג ומגוג שהם בני יפת ומשם תהיה מפלתו. לכן כשהתאספו השבטים, כלומר כשטיהרו את לבבם לשם שמים, זכו להגיע למדרגה פנימית, לנקודה הפנימית שבלב. לכן במעמד הזה שהיו השבטים בדרגה הזו הפנימית, הראה להם מפלת גוג ומגוג, לומר שמכוח אחדותם הפנימית הזו ינצחו את גוג. בא ר' יהודה ואומר, לא די בהסרת המפריע, מפלת גוג, אלא צריך להתרומם לתכלית המגמה של עם ישראל, **"ומדרגתם של ישראל שהם פנימיים ויזכו לעתיד לבניין בית המקדש מן השמים, שהוא תכלית מעלת ישראל שהם פנימיים"**. לכן נקרא בית המקדש 'לבנון' שהוא מלשון לב והלב הוא

אחדות מכוח טהרת הלב

"ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם **באחרית הימים**" (מט, א). נאמר במדרש רבה (פ' צח), "רבי סימון אמר מפלת גוג הראה להם, ככתוב **'באחרית הימים תהיה...'** לעיניהם גוג' (יחזקאל לח, טז), רבי יהודה אמר בנין בית המקדש הראה להם, ככתוב **'באחרית הימים יהיה הר בית ה' נכון...'** (מיכה ד)". מבאר השם משמאל (תרע"ד, עמ' שלח): מחלוקת זו, על פי מדרש נוסף שם, על המילים 'האספו', אומר ר' אחא שאמר להם יעקב, 'הטהרו', ורבנן אמרים שיעקב ציווה אותם על המחלוקת, אמר להם, תהיו כולכם באסיפה אחת - מאוחדים. מסביר השם משמאל ששני האמוראים התכוונו לדבר אחד, שהרי אין דעתם של בני האדם שווה, וגם כשהם מסכימים לדבר אחד, כל אחד זה מטעם אחר, ואין אפשר לבקש מהם שיהיו כולם באסיפה אחת? **"אלא כשכל אחד ואחד מטהר את ליבו, ואין לו אלא לב אחד לאביו שבשמים, נמצא כולם פונים למרכז אחד אז כולם נמשכים לשורשם, ושורש ישראל אחד הוא, אז יתכן שיהיו כולם אגודה אחת"**. רק מכוח טהרת הלב שכל אחד מכוון את ליבו לשם שמים בכל מעשיו, תיתכן האפשרות שכל ישראל יהיו באחדות, באסיפה אחת לעשות רצון ה' יתברך. לפי זה מבאר השם משמאל את המדרש שפתחנו בו, ר' סימון אמר שיעקב הראה לבניו מפלת

עומק הפרשה

הרב און טורבלסי ר"מ במכון מאיר

הנבחר והגבוה שבו - בראשו, נקודות הטוב של עשוי מוכרחות להתחבר למפעל האבות, ובלעדיהן בניין הטוב יהיה חסר. לכן יחד עם האבות נקבר במערה גם ראשו של עשוי. וכפי שכותב הרב קוק⁵ בשם הגר"א: ואת עשו שנאתי - את הטפל לעשו, אבל עקרו שהוא ראשו בהדי אבהו דעלמא גניז". באותה מידה המלך הוא ראש האומה. במלך מתכנסת תמצית האומה, והוא מייצג את נקודת הטוב המיוחדת שנמצאת כאמור אצל כל אחד מהעמים. לכן בשירה מודגש כיבוש המלכים ולא כיבוש השטחים בהם שלטו. הניצחון של יהושע על מלכי כנען אינו רק ניצחון גשמי אלא גם ובעיקר ניצחון רוחני. מכל מלך מלקטים ישראל את נקודת הטוב של האומה וממלאים בו את אוצר הנשמה הישראלית. **וזה עומק ברכתו של יעקב שיהושע המנחיל את הארץ יהיה מלוא הגויים - יתמלא מכל הכישרונות שהיו מפוזרים אצל כל העמים**. והדבר קורה מתוך כיבוש שלושים ואחד המלכים ונרמז בפסוק עצמו, כפי שכותב המגלה עמוקות, זרעו יהיה מ-לא גויים. יתמלא מתוך ה-לא מלכים. כיבוש המלכים מכניס את נקודת הטוב שבהם לנשמת ישראל וממלא אותה בעוד נקודת ברכה. **ולכן נקראת מפלתם בחז"ל שירה כי ליקוט נקודות הטוב בונה את האומה הישראלית שהיא עצמה השיר והשבת לחי העולמים**.

אריח על גבי אריח ולבנה על גבי לבנה כשירת האזינו. **וזה דבר פלא - איזו שירה יש ברשימה של מלכים שנפלו ונכבשו?** ארץ ישראל נחשבה בעיני העמים למרכז העולם וכל מלכי האומות רצו שתהיה להם אחיזה בארץ. "שכל מלך שלא קנה לו פלטין בארץ ישראל לא נתקרה דעתו במלכותו, שנאמר ואתן לך ארץ חמדה נחלת צבי צבאות גוים"². עולה אפוא ששלושים ואחד המלכים ששלטו בארץ היוו תמצית מרוכזת של כלל האומות באנושות. כישרונות רבים נתן הקב"ה בעולמו ופיזר אותם בין העמים. לכל אומה ומלכות כשרון מיוחד שבו התברכה. לפני כיבוש יהושע היה מכלול הכוחות אצל עמי כנען. הם אמנם לא התחברו בפועל אך התרכזו בהם כוחות החיים האנושיים כולם, שהם התגלות החיים הא-לוהיים. **לכן היו ל"א מלכים, כמניין אל. כי באמת הסכום הכולל של הכוחות האנושיים הם הופעה של מלכות שמיים**. ואמנם מגוון הכוחות צריך להתגבש בחטיבת חיים שיודעת להכילם ולארגן כל כוח במקומו. סגולה זו טבועה באומה הישראלית שכוללת את מגוון הכוחות מעצם טבעה. "אוצר סגולת עולמים בישראל הוא גנוז"³. ואכן, כיבוש ארץ ישראל ועמי כנען הוסיף ושכלל את התכונה הישראלית הטבעית.

כאשר רצו לקבור את יעקב במערת המכפלה בא עשוי וערער שהמקום שלו. חושים בן דן ששמע שעשוי מעכב את קבורת יעקב הרגו במכה, וראשו של עשוי ניתק מגופו והתגלגל למערת המכפלה⁴. **גם לעשוי יש תכונות חיוביות שמרוכזות בחלק**

זרעו יהיה מלא הגויים

כשיעקב רוצה לברך את בני יוסף הוא משלל את ידי ומניח את ימינו על ראש אפרים ושמאלו על ראש מנשה. לבקשת יוסף להחליף ולהניח את הימין על מנשה הבכור עונה יעקב "ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל אך אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגויים". יעקב מנמק את מעשהו בכך שזרעו של אפרים יהיה גדול מזרעו של מנשה. בסוף הפרשה מסופר שאפרים הקדים את מנשה בריבוי בנים. יוסף ראה לאפרים בני שלשים, שהם דור רביעי ליוסף, ואילו ממנשה ראה רק דור שלישי בני מכיר בן מנשה. זה צד אחד של קיום הנבואה שזרע אפרים יהיה רב מזרע מנשה, וכך תרגם יונתן "ובני יחון סגיאין בעממא".

אולם דברי יעקב אינם מכוונים רק לכמות אלא גם לאיכות מי שיצא מזרעם. מסביר רש"י שממנשה עתיד לצאת גדעון שיושיע את ישראל. אך מאפרים עתיד לצאת יהושע שינחיל את הארץ ועליו מכוון הפסוק "זרעו יהיה מלא הגויים" - ששמו ימלא את העולם. "שכל העולם יתמלא בצאת שמעו ושמו כשיעמיד חמה בגבעון וירח בעמק אילון". ומוסיף הכתב והקבלה שהמילה "מלא" בתנ"ך מתפרשת גם בלשון כריתה. יהושע יכבוש את א"י ובכך ימלא-יכרות את ל"א המלכים היושבים בארץ. **ועוד, בברכת יעקב טמון עומק נוסף ביחס למלחמות יהושע עם מלכי כנען**.

כיבוש מלכי כנען מתואר בפרק יב בספר יהושע "מלך יריחו אחד מלך העי אחד" וכו'. הגמרא במגילה¹ קוראת לרשימת המלכים שנפלו "שירת מלכי כנען". ואכן הכתיבה בתנ"ך היא בצורת שירה,

1. טז;
2. רש"י, יהושע, ז, כא;
3. אורות ישראל, ה, ב;
4. תרגום יונתן, ג, יג;
5. אגרת קיב

נעשה? הרשעים שולטים, הם למעלה. זה בניין לא נורמאלי של כל החברה הציבורית הכלל ישראלית. מהפכה לרעה! האם אפשר להיות כך עם כלל ישראל? "מי יתנני במדבר מלון ארחים ואעזבה את עמי"¹, את כלל ישראל. כך היה אפשר לחשוב מתוך חרדות וצדקות מזויפת. על זה אמר הפסוק: "וחדלת מעזב לו!"² אין תרוץ על זה, "לא תוכל להתעלם"³. גם המצב היותר מסובך ומסוכן לא יתקיים הרבה זמן. זו רק אפיזודה היסטורית. תמיד ישלטו הרשעים? חס ושלום. אבל בינתיים לא נעים, יש מאבקים. האם בינתיים תברח מכלל ישראל, תעשה פירודים, קהילות נפרדות? חס ושלום! "לא תוכל להתעלם!"⁴

הרשעים מצטרפים. אולם לפעמים יש מצב הפוך, הפיכת שיעור הקומה: עליונים למטה ותחתונים למעלה! צדיקים שצריכים להיות למעלה, נמצאים למטה, ורשעים שצריכים להיות למטה, נמצאים למעלה. איזו תמונה אנו מקבלים אז? לעומת המצב הנורמאלי של צד"י-בי"ת-רי"ש, נפגשים במצב של רי"ש-בי"ת-צד"י - רבץ. מתוך מה באה הרביצה הזאת, סידור הגוף הלא נורמאלי הזה? מתוך כך שרשעים למעלה. עניין הרשעים הוא התגברות החומריות והבהמיות, ואז יש כמו שנאה, מיחזי כשנאה, לא שנאה אמיתית. "כי תראה חמור שנאך"⁵, - צד החומרניות, המטריאליזם, תאוות הגופניות, תגבורת היצוניות העולם הזה, עד כדי "שונאך", עד כדי שבמקום צד"י בי"ת רי"ש יש רי"ש בי"ת צד"י, "רבץ תחת משאו" - נורא ואיום! זה גורם בלבול הדעת. מה

יש רמז מפורסם שדורשים קדמונים על צבור: צדיקים בינונים ורשעים. כך נבנה כלל ישראל, ולא באופן אחר. בימות המשיח תמלא הארץ דעה את ד', לא יהיו רשעים בעולם, ו"כל הרשעה כלה כעשן תכלה"⁶. אמנם במציאות שלנו, בשנות מאות הדורות הללו, יש צבור - צדיקים בינונים ורשעים. אי אפשר אחרת, "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא"⁷. דמות הציבור מוכרחת לכלול שלושה מרכיבים אלה, כאשר בראש נמצאים הצדיקים, באמצע הבינוניים ומצורפים להם הרשעים. זה סדר הבניין הציבורי הישראלי. הרשעים שייכים לכלל ישראל, הם מצטרפים לצדיקים-בינונים-רשעים. אבל איך? הם למטה, והצדיקים למעלה. זה הבניין הנורמאלי: למעלה צדיקים, באמצע בינונים ולמטה רשעים. באופן כזה, כאשר יש שמירת ערך ונתינת מקום לכל חלק, אין כל כך סכנות. זה דמותו של ציבור נורמאלי, אליו

1. תפילת ימים נוראים.
2. קהלת ז' כ.
3. שמות כ"ג ה.
4. ירמיהו ט' א.
5. דברים כ"ב ג.
6. ע"פ שיחות הרצ"י אורות התחיה פרק כ' עמ' 144-6.

בשביל הנשמה
הרב ליאור לביא ר"מ במכון מאיר

"פתאום הבנתי ששנים על גבי שנים עברתי שטיפת מוח מטורפת". על היחס בין דתיות לצינונות, ועל האתוס המכוון עליו נבנתה מדינת ישראל

חרדים מחרדים

בילד שפיקח היה, אבל הרגשתי שהצרפתי שלו הייתה לקויה. שאלתי אותו באיזה בית ספר הוא לומד, וענה לי בשפה רפה, כמתבייש, שהיה לומד ב"חדר". ואמו הוסיפה משלה, כמצטדקת, שאביו הוא מן הדור הישן, ואינו רוצה שבנו ילך לבי"ס של גויים קודם שיגמור את לימודיו בחדר. הרהרתי אז בליבי אחרי בן הדור הישן זה, ואכבוש את זעמי בגלל מונעו מבנו השכלה אירופית, וכמעט בלעג שאלתי את הילד מה היה לומד בחדר. הוא נתמלא רגש, והתחיל לספר בידיש את האגדה של רחל שלמד בחומש ביום לפני שחלה. באותה שעה נודעו כל איברי, חיבקותי ונישקתי אותו על מצחו, ובליבי אמרתי: עם כזה ששומר זיכרונות כאלה אלפי שנים, ומשריש אותם בלב ילדיו, אינו עלול למות, והוא מובטח לחיי עולם. ועוד הוסיף נורדאו לאמור לי: זה קרה באותם הימים של מעשה דרייפוס, כשהתחלתי לפקפק בצדק אומות העולם כלפי ישראל, ויכולני לומר שהילד הזה היה אחד הגורמים לקרב אותי לצינוניות ולהאמין בנצח ישראל!"

יש מה להתווכח ולדון על החרדיות כהשקפת עולם. אבל אסור שהוויכוח הלגיטימי יסמא את עינינו מלראות את המעלות העצומות שהציבור החרדי בכללותו מעניק לנו. וכדברי נורדאו: "עם כזה ששומר זיכרונות כאלה אלפי שנים, ומשריש אותם בלב ילדיו, אינו עלול למות, והוא מובטח לחיי עולם".

(בראשית מוח, ז): "וַאֲנִי בְבֹאֵי מִפְּדֹן מִתַּחַת עֲלֵי רַחֵל בְּאֶרֶץ פְּנֵעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבָרְת אֶרֶץ לְבָא אֶפְרָתָה וְאֶקְרָה שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרָת הוּא בֵּית לָחֵם". וכך כתב רש"י: ואקברה שם - ולא הולכתי אפילו לבית לחם להכניסה לארץ, וידעתי שיש בלבך עלי [תעומת], אבל דע לך שעל פי הדיבור קברתי שם, שתהא לעזרה לבניה כשיגלה אותם נבזוראדן והיו עוברים דרך שם יצאת רחל על קברה וכוכה ומבקשת עליהם רחמים, שנאמר (ירמיה לא, יד) קול ברמה נשמע רחל מבכה על בניה וגו', והקב"ה משיבה (שם טו) ויש שכר לפעולתך נאום ה' ושבו בנים לגבולם. את הפירוש הזה היו לומדים בניגון מיוחד שהטביע חותם בל ימחה על נפשות התלמידים הצעירים. סיפורים רבים סופרו על הניגון הזה, ואחד המופלאים שבהם סופר על ידי פרופסור אברהם שלום יהודה ("חקרי עבר וערב" עמ' 257): "פעם אחת כשהייתי מטייל במדריד בירת ספרד עם מאקס נורדאו בימי המלחמה הגדולה [=מלח"ע הראשונה] והיינו מדברים על הקונגרס הראשון, וסחתי לו על הרושם האדיר אשר עשה נאומו שנשא בגן העיר של באזל באחד הלילות של אותו קונגרס לפני אלפי אנשים על אגדת רחל המבכה על בניה.

שאלתי אותו מהיכן באה אגדה זו, ואם גם הוא למד חומש עם רש"י בילדותו? ענה לי: תדע שבאחד הימים בפאריז, בשעה שהייתי מקבל חולים בביתי, באה אלי אשה ענייה מרחוב היהודים עם ילד בן שמונה או תשע שנים להתרפאות. ראיתי

יש רגעים בהם אתה קולט לפתע, בכת אחת, שכל מה שראית עד עכשיו לא היה אמיתי. רגע אחד מזוקק כזה חווייתי השבוע כשצפיתי, כמו רבים, בראיון של הסופר והעיתונאי שי גולדן עם הפעילה החברתית בתיה כהנא דרוה. אז למי שלא צפה באותן דקות מכוננות של יציאה מ"המטריקס" התקשורתי בישראל, הרי לכם טעימה קטנטנה מדבריו של גולדן: "אני מדבר על שנת 2023, שימי לב למספר החרדים שעובדים ומשרתים וחלק מנשמת אפה של המדינה הזו. ואם את לא מבינה שהגחלת היהודית נשמרת בגלל אותם אנשים, את לא מבינה את האירוע שנקרא מדינת ישראל". "זו לא מדינה אזרחית, זו מדינה יהודית היסטורית שיש לה עוד רגליים חוץ מכלכליות, אזרחיות וצבאיות - גם רוחניות". הדברים האמיצים הללו שנאמרו על ידי אדם "לא דתי" בקטגוריות החיצוניות, כנגד אישה "דתיה" באותן קטגוריות חיצוניות, גרמו לרבים כמוני לזקוף מעט את קומתם היהודית. אבל לי בעיקר הם גרמו להבין מה לא שמעתי כמעט מילדות עד היום בתקשורת הישראלית. ובגלל שבמוקד האירוע הזה עומה, כך נדמה לי, היחס בין דתיות לצינונות, ומהו האתוס המכוון עליו נבנתה מדינת ישראל, אבקש להביא כאן סיפור מוכר אך חשוב מאוד שיש בו גם ערך מוסף אקוטואלי. אחד מפירושי רש"י שהפכו לנכסי צאן ברזל מופיע בפרשת ויחי על דברי יעקב אבינו:

"הרב שמעון בן ציון ניגש אלי ושאל אם דיברתי עם אמא, ומיד רצתי לטלפון שהיה בחדר כי הבנתי שמשו נורא קרה"

אריק לוברסקי (משמאל), עם אחיו רונן הי"ד

אריק לוברסקי נולד למשפחה של עולי ברית המועצות שהייתה רחוקה מחיי תורה ומצוות, אך בשירותו הצבאי מצא את דרכו ליהדות. בראיון זה הוא מספר על המשבר הקיומי שאליו נקלע, והבשורה הקשה ששינתה את חייו לתמיד

אבנר שאקי

"נולדתי למשפחה חילונית ברחובות, והורי התגרשו כשהייתי בן שש". מספר אריק לוברסקי, 28, נשוי ואב לשתיים המתגורר ברמלה, סטודנט לעבודה סוציאלית. "היינו שני אחים, ולצערי הרב אחי רונן ז"ל נהרג לפני ארבע וחצי שנים בפעילות מבצעית. ההורים שלי עלו מברית המועצות, והבית שלנו היה לא דתי בעליל על כל המשתמע מכך. יחד עם זאת, ובאופן מפתיע, מגיל מאוד צעיר אני זוכר את

עצמי מדבר עם אלוהים באופן טבעי שכזה. "סך הכל הייתה לי לידות טובה, למדתי במסגרות טובות, היו לי חברים, ועשיתי המון ספורט. התאמנתי כמו שצריך לקראת הצבא, עשיתי גיבוש צנחנים ומבחינה פיזית הלך לי בקלות, אבל מבחינה נפשית נבהלתי מהסיטואציה ונכנסתי ללחץ וחרדה ובעקבות כך פרשתי. אגב, הדבר הזה יושב עלי עד היום. הייתי אמור להתגייס מיד אחרי סוף התיכון אבל נפצעתי, אז דחיתי את הגיוס בכמה חודשים. בתקופה ההיא נקלעתי למשבר, הייתי די אבוד בגלל כמה דברים שהגיעו יחד, ובמיוחד בגלל שהקשר עם החברה שהייתה לי אז הלך והתדרדר. בסופו של דבר, כשהתגייסתי לחטיבת כפיה, חטפתי סטירה לפני. ההלם היה גדול פי עשר מהגיבוש שעשיתי.

"נכנסתי ללחץ גדול, נפגשתי עם קב"ן כי באמת לא היה לי פשוט, וכמה ימים לאחר מכן אני פותח את הפלאפון ורואה הודעה מחברה שלי, שבה היא כתבה שהקשר נגמר. העולם קרס עלי. הכל היה שחור, ולא ידעתי איך להתמודד עם זה. עד אז הכל זרם לי חלק בחיים, לימודים, חברים, תחביבים, ופתאום קלטתי שאין לי שום עוגן בחיים. הרגשתי ריק לחלוטין. באותו שבוע לקחו לי את הנשק, ונתנו לי להיות כמה ימים בבית."

כמו להיוולד מחדש

"בתקופה שבין התיכון לגיוס הלכתי לשיעור תורה של רב מסוים, עד היום אני לא בדיוק יודע למה ואיך זה קרה, אבל פתאום נזכרתי בעניין הזה בזמן

שזה מלווה אותי עד היום. אלה רגעים שבחיים לא שוכחים. בשעות שבהן זה קרה למדתי גמרא בבית המדרש במכון, וסביב עשר בבוקר הרב שמעון בן ציון ניגש אלי ושאל אם דיברתי עם אמא, ומיד רצתי לטלפון שהיה בחדר כי הבנתי שמשו נורא קרה. כשהגעתי ראיתי מלא שיחות שלא נענו והתקשרתי אליה. היא בכתה המון, ואמרה שוב ושוב 'הלך הילד, הלך הילד'."

לתעל את הקושי

"הרב שמעון חיכה לי מחוץ לבניין עם דני, והם לקחו אותי להדסה עין כרם. רצתי מהר לרונן, וכשהגעתי הופתעתי לראות כמה הוא היה נראה רגיל. כאילו שהוא רק ישן סך הכל, ושהכל בסדר. כשהגעתי הבנתי שהם היו בפעילות מבצעית, והוא קיבל בלוק של 18 ק"ג

על הראש מגובה של שלוש קומות. מבחינה מוחית הוא די מת במקום, אבל הגוף שלו החזיק מעמד במשך 48 שעות ואז קרס. הוא היה עם קסדה כמובן והיא שמרה על מבנה הראש, אבל המוח חטף מכה אנושה. נוכח הבשורה הקשה נכנסתי למצב של בכי גדול, כאב אדי, ממש התפרקות. בשלב מסוים נכנסתי לחדר להתקלח, ופתאום הסתכלתי על היד שלי ולא זיהיתי אותה. לאחר מכן למדתי שהמצב הזה נקרא דיסוציאציה. בן אדם

שחווה טראומה מאוד חזקה, מרגיש לפעמים ניתוק מהגוף. הנפש מתנתקת מהגוף, כי יותר מדי כואב לה והיא לא יכולה לעמוד בכאב.

"זו הייתה מכה קשה ביותר עבורי, כל חיי השתנו ברגע. כמעט לא אכלתי במשך כמה ימים. דני המשיך ללוות אותי בימים הקשים הללו, ועד שהוא לא הושיב אותי לאכול לא אכלתי. הפציעה הקשה התרחשה ביום חמישי, והרופאים אמרו לנו שבמוצאי שבת הם יקבלו החלטה אם להשאיר אותו מחובר למכונות, אבל בשבת הוא נפטר. כשזו קרה הייתה הקלה מסוימת, בגלל הוודאות, אבל זה ממש לא נגמר כאן. ההתפרקות המשיכה גם לאחר השבעה. בעקבות המקרה הזה למדתי שאנחנו מוכרחים לקום גם מהמקומות הכי כואבים והכי נמוכים, ולראות איך אנו יכולים להתעלות בזכותם. מאז אני מנסה לעשות זאת בדרכים מגוונות, ומשתדל לתעל את הקושי שבאובדן לטובת מעשים חיוביים למען כלל ישראל. כשזה מצליח, זה פתאום כל כך ברוך, שאין בעולם דבר גדול מזה."

"היום אני יכול לומר שחזרתי בתשובה כי היה לי שבר עמוק, זהותי, ברמה הכי פנימית ואינטימית של בין אדם עם עצמו. וכשנשברתי, שכל הדברים החיצוניים עזבו אותי, חיפשתי את המהות"

המשבר שעבר עלי. כשהייתי בשיעור הרגשתי טוב, הדברים שלו פשוט דיברו אלי, אבל לא עשיתי עם זה כלום. פתאום מתוך הקושי הגדול שהייתי בו חשבתי שאולי החיבור לתורה ירים אותי, וזה אכן מה שקרה. שאלתי חברים דתיים שהכרתי בצבא מה כדאי ללמוד, הם הפנו אותי לכמה תחומים. אחרי חצי שנה התחלתי לשמור שבת ושמתי ציצית וכיפה. בהמשך הדרך גם הייתי מפקד של כיתה בייני"ש, מה שהעצים את החיבור שלי לתורה.

"היום אני יכול לומר שחזרתי בתשובה כי היה לי שבר עמוק, זהותי, ברמה הכי פנימית ואינטימית של בין אדם עם עצמו. עד אז עשיתי הרבה דברים חיצוניים, אבל העולם הפנימי שלי התנהל מאליו. וכשנשברתי,

כשכל הדברים החיצוניים עזבו אותי, חיפשתי את המהות. אני לא זוכר למה הלכתי דווקא ליהדות, זה לא היה קל עבורי בגלל הרקע שממנו באתי, אבל פשוט נמשכתי לשם."

מתי החלטת לקפוץ למים העמוקים ולהעמיק בלימוד התורה?

"אחרי השחרור עבדתי במשך כחצי שנה, ואז התחלתי ללמוד במכון מאיר. היה לי ברור שאני חייב ללמוד תורה כמו שצריך

כדי לעשות את זה נכון. כשנכנסתי לעולם התורה, הרגשתי כאילו זו הפעם הראשונה שבה נפתחו לי העיניים. במכון מאיר חוויתי לראשונה עולם דתי, שבתות, וגם קיבלתי כלים ללימוד. המכון היה הבית שלי לכל דבר ועניין, ומבחינתי זה היה כמו לידה מחדש. קיבלתי ייעוד לחיים, דרך סלולה לצעוד בה בעולם הזה. סך הכל למדתי כשנה במכון, התחנתתי והמשכתי ללמוד במשך כמה חודשים כאברך, ולאחר מכן עברתי לשיבת עז ואמונה בדרום תל אביב. למדתי שם שנה, והתחלתי ללמוד עבודה סוציאלית. בתקופה זו אני בשנה האחרונה של התואר."

אני יכול אולי גם להניח בזהירות, שבזכות החיבור שלך לתורה ומצוות קיבלת גם כלים להתמודדות הכואבת כל כך עם מותו של אחיך.

"כן, זה בהחלט נכון. אחי שירת בדובדבן, ושיקרה לו משהו כזה אפילו לא עבר לי בחלומות הכי מסוימים. אחי הוא הנופל הראשון של דובדבן בפעילות מבצעית. אבל כן, לצערנו זה קרה, וכמובן

לחיות חיי נישואין

זוגות רבים נשואים. אך האם הם אמנם גם חיים חיי נישואין או רק גרים באותו בית? זו הזדמנות לשאול את השאלה בינינו לבין עצמנו ולהדהד אותה, תוך כדי מצבי חיים בנישואין. זוגות שחווים משברים ומצבים נורמטיביים שמאפשרים לבני הזוג להגיע לתובנות חדשות ולקשר טוב יותר, מרגישים שהם חיים חיי נישואין. אך במצבים ובמשברים שמרגישים תקועים ונפרדים - שם צריכה להיות ההבנה שהם לא חיים חיי נישואין וחשוב לקבל עזרה, כדי לחיות באמת בנישואין.

לאה וחיים (שמות בדויים) הגיעו אלי אחרי יותר משלושים שנות נישואין. שניהם מותשים ממלחמות עולם ביניהם. במקום לחיות ביחד, הם יורדים זה לחיי זה באופן הדדי ע"י האשמות הדדיות שמשמשות בעצם התגוננות. כשביקשתי לבדוק

מהו חלקו ותורמתו של כל אחד מהם באופן התנהלותם, הם התנגדו לכך בכל תוקף, כי חששו שאולי יצטרכו להודות באשמה. אמרתי להם שהם עדיין לא חיו חיי נישואין בכלל, למרות שנים רבות של שהותם באותו בית, של הולדת ילדים ונכדים לרוב, וכדאי להם להתחיל ללמוד. הם החליטו להתגרש. כאשר הסכם הגירושין היה כמעט מוכן, חזרה לאה לפגישות. עתה הייתה פנויה יותר להתבוננת על ההתנהלות הזוגית שביניהם, גם מפני שכבר עבר זמן משמעותי, וכבר גרו בנפרד. אט אט, בקצב ההבנה והקבלה שלה, היא החלה להבין שעד לרגע זה **הם לא חיו חיי זוגיות באמת**. מבחינתה, אופן חשיבתה הוא

הנכון ואם הוא לא מסכים איתה, סימן שהוא לא בסדר. כך שהיא נלחמה אתו כדי להשליט את רצונה. בפגישה שעברה, היא הגיעה כשהיא לא שקטה ולא שלמה עם ההחלטה להתגרש. תוך כדי הבירור, הסתבר שהיא שומעת מחברות ומבני משפחה **משפטים שהיא שמעה גם מבעלה**. כמו: "את רואה רק את עצמך", או "את מקבלת ולא יודעת לפרגן ולהעריך את טוב הלב שלי...". היא ניסתה להבין למה חושבים עליה

כך, כשהיא מעריכה את עצמה כלבבית וחברתית. כל זמן שהייתה נתונה במאבק עם חיים, היא לא יכלה להתבונן על התנהלותה. עתה, מתוך הקשבה לעצמה, יכלה להתבונן על סיטואציות בינה לבין חיים, **וגילתה שהיא לא באמת נתנה לו מקום של כבוד, לרצונותיו ולצרכיו, כל עוד אינם תואמים את צרכיה ורצונותיה**.

לחיות חיי זוגיות, זה גם לתת מקום וערך לרצונותיו בדיוק כפי שהיא נותנת לרצונותיה, ולדון ביחד כיצד להגיע להבנות והסכמות וליצירת רצונות משותפים, כך ששניהם יהיו מרוצים.

עתה לאה גילתה, למורת רוחה שהיא אינה יודעת לחיות חיי זוגיות. היא הבינה שמצד אחד כל המלחמות שנלחמה נגדו באו כנגדה, ומצד אחר, אין ערך לגירושין כשלא מוצו באמת חיי הנישואין. לאה הרגישה הקלה גדולה בהבנה הזאת ויחד עם זאת תסכול

והחמצה של שנים רבות שחיו במסגרת נישואין, אך לא כנשואים באמת. כיצד ניתן להגיע לחיים זוגיים??

✓ לחיות מתוך תחושת ה"אנחנו", כיחידה בפני עצמה שאי אפשר לזה בלא זו. האינטרס של האחד הוא גם האינטרס של השני, גם כשלא מסכימים.

✓ כשכן הזוג מעלה התנגדות, כעס, אכזבה וכד', לעבור לצד שלו וללמוד את נקודת מבטו על המצב. כשנותנים מקום לשתי נקודות המבט, אפשר למצוא הבנות והסכמות.

✓ לקבל את העובדות שיש פערים טבעיים בין איש ואשה בצורת הביטוי והתקשורת ביניהם. למשל היא מתלוננת על משהו שכבר הסכימו עליו. עכשיו היא מדברת בשפת הרגש כדי שרק יבין אותה, למרות ההסכמה, שרק יקשיב ויקבל את רגשותיה. אבל אם הוא יוכיח אותה על חוסר יציבותה, אושרם מהם והלאה.

✓ כשיש אידיאל משותף שלמענו אנחנו חיים, ושם אנחנו מחוברים.

✓ הידיעה הברורה שאנחנו שייכים זל"ז בעולם עליון ושכאנו לעולם למלא את ייעודנו כבני זוג על פי רצון ה', משנה מכיוון אינטרסנטי אנוכי לכיוון משותף, הכולל את השניים. כך בני הזוג מוצאים כר נרחב לשיתופי פעולה בעשייה ברוכה בעולם, מתוך הכוונה אלוותית.

לתגובות ולשאלות וכן להצעת נושאים המעניינים אתכם - esteravr@gmail.com

הזמן ידיעה גדולה לישראל בעיני העבודה הקדושה. ואז נוכל לדרוש בטח מהש"י שיביא לנו משיח צדקנו ויבנה לנו בית הבחירה כי אנו מצדנו מוכנים לכל עניני העבודה. וכשיראה הש"י שישראל עמו מכינים עצמן לדעת דיני העבודה בכל הלכותיה ועומדים ומצפים מתי יגיע דבר זה למעשה בודאי יחיש לגאלנו ויבנה לנו בית תפארתנו כי מכיון שאנחנו עשינו את שלנו הוא בודאי יעשה את שלו, וישוב אלינו ברחמים ונזכה לראות בנחמת ציון וירושלים בב"א".

ב"ה זכינו בדורנו להתעוררות ולהתקדמות גדולה בלימוד קדשים, לבתי מדרש להלכות המקדש וקודשיו שהוקמו בעשורים האחרונים ולתלמידי חכמים שנושאים ונותנים בעין ובבקיאות. בחסדי ה' חזונו מורשתו של ה'חפץ חיים' הולכים ומתגשמים.

לתגובות ולקבלת המאמר המלא: gemarabemunah@gmail.com

"לעולם" [ישנו חידוש נפלא של הרב קוק על דברי רבי יוחנן ובע"ה יוקדש לכך מאמר בפני עצמו]. בניין בית המקדש מתקרב

ה'חפץ חיים' כותב שהחשיבות בעיסוק בקדשים גדולה פי כמה וכמה בתקופתו כי לפי כל הסימנים בניין בית המקדש מתקרב. "ובפרט לפי גודל מצוקות הזמן שמצוי כעת בעולם בעו"ה כמעט נתקיימו כל הסימנים שהזכירו חז"ל בעת קירוב הגאולה... ועל כן בודאי אנו צריכין לצפות לישועה במהרה ואם כן בזמן הזה החיוב ביותר להכין עצמנו".

ההכנה סוללת את הדרך

חידושו הגדול של ה'חפץ חיים' הוא שלימוד קדשים סולל את הדרך לבניין המקדש, שהרי ככל שאנו מתכוננים כראוי בלימוד ומצפים באופן אקטיבי לישועה, אנו פועלים להחשת הגאולה. "שעל ידי זה ממילא יתרבה בהמשך

המשך המאמר של נתן קוטלר מעמוד 2 <

בזמן הזה, "מכל מקום הלימוד בהן הוא נעלה מאוד מאוד". בדברי הימים נאמר: "הַיְהִי אֲנִי בּוֹנֵה בַּיִת לַיהוָה ה' אֱלֹהֵי הַקֹּדֶשׁ לוֹ הַקֹּדֶשׁ לְפָנָיו קִטְרֹת סַמִּים וּמִעֲרֹת תְּמִיד וְעֹלוֹת לְבָקָר וְלְעֹרֹב לְשִׁבְתוֹת וְלִחְדָשִׁים וְלְמוֹעֲדֵי ה' אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם זֹאת עַל יִשְׂרָאֵל" (ב' ב, ג). המילים "ולעולם זאת על ישראל" מלמדות אותנו רעיון משנה חיים: מצות הקרבנות מוטלת לעולם על ישראל ואיננה תלויה בזמן (רד"ק). אך אם כן כיצד ניתן להבין זאת כאשר בית המקדש אינו קיים?

חז"ל מלמדים אותנו "לעולם זאת על יִשְׂרָאֵל - א"ר גידל אמר רב: זה מזבח בני ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן; ורבי יוחנן אמר: אלו תלמידי חכמים העוסקין בהלכות עבודה, מעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם". לפי רבי יוחנן גם כאשר בית המקדש אינו קיים, ישנה חובה נצחית לעסוק במצות הקרבנות

שאלות בפרשה

1. מדוע סיכל יעקב את ידיו כשברך את מנשה ואפרים?
2. לאיזו חיה נמשל יהודה, ולאיזו חיה נמשל בנימין?
3. מי נמשל לנחש ומי נמשל לאיילה?
4. כמה זמן בכו המצריים על פטירת יעקב אבינו?
5. היכן נקבר יעקב אבינו?
6. האם פרעה הסכים שיוסף יעלה לקבור את אביו?

« ויחי

שלחו אלינו תשובות באתר ערוץ מאיר לילדים, ואולי תזכו בפרס!

המנוחה בפרשה

מצאו למה התמונות רמזות מתוך הפרשה

נאמנות

חַיּוֹ שֶׁל יוֹסֵף הִצְדִּיק לֹא הָיוּ קָלִים. אֲחִיו הִתְעַלְלוּ בּוֹ עַד שֶׁהוּא נִמְכַר לַמִּצְרַיִם, שֶׁם הִעֲלִילוּ עָלָיו עֲלִיָּה וְשָׂמוּ אוֹתוֹ בְּבֵית הַכְּלָא לְמִשְׁךְ שָׁנִים. הוּא לֹא פָגַשׁ אֶת אָבִיו וְאֲחָיו בְּנִימִין בְּמִשְׁךְ עֶשְׂרֹת שָׁנִים. הָיוּ לְיוֹסֵף סִבּוֹת חֲזָקוֹת לְשַׁכַּח אֶת הָעֵבֶר שֶׁלּוֹ וּלְהִפָּךְ לַמִּצְרִי גָמוּר.

אֲבָל יוֹסֵף לֹא נִהַג כֵּךְ הוּא נִשְׂאָר נֶאֱמָן לְמִשְׁפַּחְתּוֹ וּלְמִסְרַת אֲבוֹתָיו. אִפְלוּ לְאֲחָיו שֶׁגָּרְמוּ לוֹ אֶת כָּל הַצָּעַר הוּא לֹא הִשִּׁיב כְּגִמּוּלָם. לְאַחַר מוֹת יַעֲקֹב, הָאֲחִים חָשְׁשׁוּ שִׂיוֹסֵף יִתְנַקֵּם בָּהֶם עַל מַה שֶׁהֵם עָשׂוּ לוֹ, אֲבָל הוּא הִשִּׁיב לָהֶם 'הִתַּחַת אֱלוֹקִים בְּמִצְרַיִם, עִם כָּל מַה שֶׁהוּא דָּאֵג לְעַם הַמִּצְרִי מִתְקַף תִּפְקִידוֹ.

הַנְּאֻמָּנוֹת לְמִשְׁפָּחָה וְלָעַם שֶׁלָּנוּ הֵיא עֵרֶךְ גָּדוֹל מְאֹד, אוֹתוֹ אֲנַחְנוּ יוֹכְלִים לְלַמֵּד מִיוֹסֵף. בְּזָכוֹת הַנְּאֻמָּנוֹת הַשְּׂרָשָׁרֵת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל תִּמְשִׁיךְ וְתִתְקַים לְנִצְחָה!

יש, ערוץ הילדים

הצטרפו למנויי ערוץ מאיר לילדים! באתר meirkids.co.il בטלפון 0732379860

המלצה השבוע

האם ידעתם שבאתר ערוץ מאיר לילדים יש למעלה מ-300 משחקים נקיים, ערכיים וחינוכיים? ובנוסף, משחק חדש בכל שבוע!

- הידעתם? על פי הקבלה אפשר לדעת... את השם של הקופאית...
- התקשרו אליי מהצבא ואמרו לי 'אתה מוקפץ' אז ענית 'אתה גזר' וניתקת...
- מה נמלה אומרת כשגמל דורך עליה? 'אשירה לה כי גמל עלי'...

חידה בפרשה

כיצד נקראים 'בני ננים' בפרשה?

תורת האילור

ויחי מאת יוסי שחר.
 להזמנת סדנאות קומיקס: 0549-256994

איך מציירים את מערת המכפלה?

היום נצייר את המקום בו נקבר יעקב אבינו...
 ציירו קוים נכונים בצדדים קו לבנה באמצע ומתחתו קו פניהם.

הוסיפו קוים לאורך בצורה ישנה וקו אורך שאסומנים אל המרכזים בחוזה

הוסיפו בליטה לבוזה מצד ימין

מיתנו שני ציורים פשוטים משני הצדדים הוסיפו חדרים בקוים קוים וכאובן - מדגנל!

בנוכח הבאים אפנה לך דגל!

במצרים נהגו לחנוט מי שמת, שכך הוא כאילו נשאר חי. גם הגמרא אומרת שיעקב אבינו לא מת, אך מסבירה שודאי הוא נפטר, שהרי חנטו אותו! אלא שכל עוד זרעו בחיים וממשיך בדרכו, הוא נחשב חי. הניקר זה הדרך והרוח, לא הגוף הגשמי.

ערך הדבור הולך ומתגלה אלי. יוצא הדבור מהגלות שלו, מופיע הוא ברוממות קדושת ערכו, וכפי ערך הופעתו והגלותו, מתעלה כח התפילה והברכה. אור הרצון המקודש מתראה ע"י הארת התפילה, ורוח גבורה מפעם, גדולת החסידות מתגלה, הפחדים הולכים וסרים, התשובה מתרוממת ומתאדרת מעל כל עזוז וגבורה, הוד אור הקודש מפעם, והארת זיו ארץ ישראל חוזר ומתעטר במעמקי הנשמה, לרומם כל נופלים ולאמץ כל נכשלים, בואו אלי כל תשושי כח, ברוח ד' אחזקכם, כמו פי אמיצכם.

שמונה קבצים ה, קלו

על סדר היום
הרב שלמה אבינר

אבל זה עוד לא מלכות ישראל. ב. לבטל את עמלק ואת כל האויבים, וגם בזה אשרינו שיש לנו צבא שמגן עלינו בחסדי ד' עלינו, אבל יש עדיין אויבים. ג. אחר כך, לבנות את בית המקדש. חזק ואמץ.

משימת דורנו

(רשם דברי השואל ואת התשובות: הרב מרדכי ציון)

ש: מה המשימה הראשית של דורנו?

ת: המשימה היא כמו בכל הדורות, לקיים את כל התורה כולה. כל אשר דיבר הא-להים, נעשה ונשמע. הכל חשוב, הכל חיוני. הווי רץ למצוה קלה כבחמורה. לפעמים יש מצווה מזולזלת, אז חכמינו מדגישים ומזכירים שיש לקיימה, כמו לצערנו, ביחס לארץ ישראל. בהיותנו בגלות היינו אנוסים, עתה בחסדי ד' עלינו נפתחו שערי ציון, ולכן יש להזכיר שארץ ישראל היא מצווה. מצווה זו מתחלקת לשלושה חלקים: עליה לארץ, בניין הארץ, שירות בצבא.

ש: ומה עם המצווה להקים מלוכה על פי ד'?

ת: אי אפשר לכפות מלך על העם. למשל, ד' אמר לשמואל הנביא שאי אפשר לכפות אותו על העם, שהוא יהיה המלך. לכן בימינו, כשאי אפשר לכפות זאת, הרי זה כמו אנוס. וככל שנוסיף טהרה וקדושה, לימוד תורה ומצוות, מידות טובות ויראת שמים, ומסירות על הארץ

- אנו מתקרבים למלכות ישראל.

ש: מה עם בנין בית המקדש?

ת: הרמב"ם כותב בתחילת הלכות מלכים ששלושה דברים חייבים להיעשות לפי הסדר: א. להקים מלכות ישראל. כמובן, אשרינו שיש לנו ממשלה, ועל זה יש להודות לד' יומם ולילה.

אורות הפרשה
הרב חגי לונדן ר"מ במכון מאיר

פרשה של תקווה

ספר בראשית לכל אורכו היה מלווה במאבקים - קין והבל, אברהם וסדום, יצחק וישמעאל, יעקב ועשיו, יוסף ואחיו. ניתן להתייחס מהתחלה כזו של ההיסטוריה האנושית. הלנצח נאכל חרב? גם הסיום של ספר בראשית הוא עגמומי: יעקב מת; יוסף מת; והמסך יורד על בני ישראל לשעבוד במצרים. כל כך ציפינו שיהיה הפי-הנד, וזה לא קרה.

אבל בסוף הפרשה יוסף אומר ארבע מילים שיהדהדו לנצח נצחים באוזני כל איש ואישה שיעמדו מול דרך ללא מוצא: "וא-לוהים יפקוד אתכם". נכון, עכשיו קשה; ואין גם פתרון מיידי לשעבוד. לא ברור מתי יהיה שלום, וכיצד יגיעו לפתרון כל הבעיות המשפחתיות, הכלכליות, הבריאותיות והאישיות שלנו.

אבל דבר אחד בטוח: יש אלוקים והוא יפקוד אותנו. יתכן שזה לא יהיה בזמננו אלא בזמן הנכדים שלנו, אבל בסוף זה יגיע. אתם עוד תיקחו את ארון הקבורה של יוסף לארץ ישראל. אנחנו נחיה לנצח.

אנשים שלומדים פרשת ויחי הם אנשים שלא מתרגשים יותר מידי מבעיות. הם גם לא נלחצים מקשיים ומחפשים קיצורי דרך כי אחרת "סוף העולם יגיע". הם פשוט עושים את מה שהם מבינים שצריך לעשות ויודעים שאלוקים יפקוד אותם; בעולם הזה או בעולם הבא.

מורה הנבוכים חלק שני

חדש! כך שלישי בסדרת פירוש מאת הרב שלמה אבינר על משנתו האמונית של הרמב"ם.

עריכה: אוריה לוי

497 עמ' כ. קשה

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
בדני ספרים רח' אבן ישראל 3 ירושלים

לתרומות באתר או בטלפון
***2331**
meirtv.com

היו שותפים מכון מאיר

בהוספת יהדות באהבה!

- אלפי שיעורים
- קירוב רחוקים
- מאות תלמידים
- ערוץ ילדים
- אולפן גיור

שלחתי הציבור שלכם

מבית מקור ראשון

רוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי?
איתנו אתם יכולים!

- הפצה שבועית של עלוני פרשת השבוע
- וטרוסם בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ
- חקיקת מודעות בבתי הכנסת
- דיוור ישיר בכל רחבי הארץ

הקמת נייטוודים:
ניצוב קדם דפוס ודפוס
איסוף וניטוף חומרים בניילון
לפי הזמנה הידוק בסכיות
הכנסת אינטרטיים לעלונים

לפגישות:
052-908518
0528908518@gmail.com